

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ГО «МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ
ОСВІТИ І НАУКИ»

ВГО «НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК
ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ»

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра теорії і практики іноземних мов та
методики викладання

Кафедра іноземної та української філології

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти та молодих вчених

Рівне, 20 травня 2025

УДК 81'243
А 43

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

МИХАЛЬЧУК Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор кафедри теорії і практики іноземних мов та методики викладання (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступники головного редактора:

БИГУНОВ Дмитро Олександрович – кандидат психологічних наук, доцент кафедри теорії і практики іноземних мов та методики викладання (Рівненський державний гуманітарний університет);

ІВАШКЕВИЧ Ернест Едуардович – кандидат психологічних наук, доцент кафедри теорії і практики іноземних мов та методики викладання (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

ПАВЕЛКІВ Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, академік Академії наук Вищої школи України, в.о. ректора Рівненського державного гуманітарного університету;

НИКОЛАЙЧУК Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан філологічного факультету (Рівненський державний гуманітарний університет);

ГЕРАСИМЧУК Галина Андріївна – кандидат технічних наук, доцент, декан факультету цифрових, освітніх та соціальних технологій Луцького національного технічного університету;

БЕЗКОРОВАЙНА Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії і практики іноземних мов та методики викладання (Рівненський державний гуманітарний університет);

МАРТИНЮК Алла Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземної та української філології (Луцький національний технічний університет);

ГУБІНА Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри іноземної та української філології (Луцький національний технічний університет);

КАЛІНІЧЕНКО Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології (Рівненський державний гуманітарний університет).

Актуальні проблеми сучасної іноземної філології: матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищ. освіти та молодих вчених, м. Рівне, 20 трав. 2025 р. Рівне, 2025. 155, [2]с.

Затверджено вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 6 від 29.05.2025 р.).

До збірника увійшли матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих вчених «Актуальні проблеми сучасної іноземної філології», присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов. Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

Відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, відсутність плагіату і коректність висновків, правильність цитування наукових джерел і посилання на них несе автор і науковий керівник. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

Юлія Сичевська

Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

Науковий керівник: канд. психол. наук., доц. Д.О. Бігунов

ЛІНГВІСТИЧНІ, ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ІНТЕГРАТИВНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІАЛОГУ

Діалогічне мовлення характеризується визначеними лінгвістичними, психологічними та інтегративними особливостями. Їх необхідно розглядати для розроблення відповідної системи навчання і конкретних методичних рекомендацій. Визначимо основні поняття. Діалогічне мовлення – це об'єднане ситуативно-тематичною спільністю і комунікативними мотивами сполучення усних висловлювань, послідовно породжених двома і більше співрозмовниками в безпосередньому акті спілкування.

З лінгвістичної точки зору, діалогізування – процес мовленнєвої взаємодії, що передбачає обмін репліками, які не досягають обсягів монологічних висловлювань. Під терміном „діалог” розуміється як сам процес діалогізування, так і його результат – текст, але текст не завжди буде діалогізованим.

Діалог (від гр. „dialogus”, dia- нарізна, logos- слово) – це розмова між двома або кількома особами. Висловлювання короткі, нерідко – це уривчасті репліки (Mykhalchuk & Bihunova, 2014).

Розглянемо лінгвістичні особливості діалогічного спілкування.

Діалог, як продукт скоординованої усної мовленнєвої діяльності двох (трьох і більше) співрозмовників – це зв'язний текст, якому притаманні всі основні характеристики надфразової єдності. В число параметрів усного діалогічного тексту можуть бути включені:

- віднесеність до тої чи іншої сфери усно мовленнєвого спілкування;
- характер тематики (одна тема, система тем, декілька різноманітних тем);
- кількість творців тексту (діалог, трилог, полілог);
- функціонально-стильовий реєстр (розмовний, офіційно – діловий, і т.д.);
- ступінь підготовленості співрозмовників до мовленнєвого акту (наявність заготовок, думок і фактів, ступінь оволодіння темою);
- лінгвістичні характеристики (нормативність мови, склад словника, інтонаційна оформленість);
- ситуативність (ступінь опори розмовляючих на немовленнєві канали зв'язку в процесі їх мовленнєвого контакту і відображення цієї особливості спілкування в тексті);
- глибина і деталізація комунікативного розроблення теми (чи тем), які обговорюються протягом мовленнєвого контакту.

Діалогічний текст складається із діалогічних єдностей (ДЄ), що являють собою автономні пари реплік, всередині яких спостерігається особливо тісна змістово-лінгвальна зв'язаність.

ДЄ можуть бути константними і мобільними (тими, що переходять одна в іншу).

Наприклад:

I.

1. Ви давно тут живете?
2. Давно.
3. Скільки років?
4. Та вже більше двадцяти.

II.

1. Мені дуже подобається читати.
2. Що читати?
3. Мене приваблює до наукової фантастики.
4. А детективи тебе цікавлять?

5. Ні, якось не дуже.

В діалозі 1 репліки 2-4 – константні ДЄ. В діалозі 2, що складався із 5 реплік, 2, 3, 4 репліки ДЄ мобільного характеру.

Специфічною рисою діалогічного мовлення як найбільш характерного різновиду усного типу мовлення стає його еліптичність. Вона характерна для всіх мовних рівнів діалогічного мовлення: фонетичного, лексичного, граматичного.

Фонетичний еліпсис являє собою редукацію, скорочення звуків; наприклад, допоміжне дієслово в англійській мові, яке разом з часткою not чи іншим лексичним елементом складають одне слово. Наприклад: do not > don't; does not > doesn't; shall not > shan't; I have > I've; he had > he'd; had not > hadn't; can not > can't. До таких еліпсів належать і мовленнєві утворення типу: 'course (of course), 'cause (because), I was (It was), what d'ye want? (What do you want?) та інше.

Лексичний еліпсис проявляється у скороченні форм повнозначних слів і в аббревіації словосполучень. Наприклад: exam (examination); prof (professor); doc (doctor); fridge (refrigerator); phone (telephone); flue (influenza); all right (It's all right); see you later (I'll see you later)/

Граматичний еліпсис спостерігається в діалогічному мовленні (ДМ) як на морфологічному так і на синтаксичному рівні.

Морфологічний еліпсис – це або випущення смислового дієслова чи інфінітивної частини, або пропущення допоміжного дієслова в аналітичних формах (наприклад: done < have done, had done, is done; going < are going (where ye goun? = where are you going?); have a smoke? (Will you have a smoke?); why didn't you come? You promised to.

Синтаксичний еліпсис – явище типове для діалогічного мовлення будь-якої мови. Його зумовлюють такі три основні фактори:

1. передача інформації мовленнєвих каналів зв'язку;
2. опора на мовленнєві витвори (свої чи співбразмовника), які промовлялися в даний момент розмови;
3. поєднання першого і другого факторів.

Наприклад:

I. – Поглянь, Дмитрику. Який сердитий і поважний (мама із сином в зоопарку стоять перед кліткою хижака).

II.

- Ти куди?
- На станцію.
- Чому?
- Багаж прибув.

В діалогічному мовленні можна довгий час здійснювати комунікацію, ні разу не вживши повного речення, при цьому окремі висловлювання досягають крайньої лаконічності. Наприклад: Я – каву; Він так, вона ні. У відомих позиціях вживання повного речення здається незвичайним. В умовах навчання це свідчить про низький рівень володіння мовою.

Деякі еліптичні вирази і звороти мови широко використовуються в практиці діалогізування, стаючи, по суті, мовними знаками (Так; Ні; Звичайно; Добре; Можна; Yes; Of course; All right; Thanks; та ін.).

В поняття синтаксичного еліпсу входить виключення структурних елементів речення: прийменників, сполучників, головних і другорядних членів речення, головних і підрядних речень.

Наприклад: (It) must be great to have a sister. (There) Ought to be some milk in the cup. (Are you; is he) Reading! (I am) Gland (I) saw him.

Деякі із еліптичних зворотів закріплюються комунікативною практикою і використовуються у вигляді кліше.

Thank you (< I thank you); see you later (<I hope I'll see you later); all right (<It is nice to see you); glad to meet you (<I am glad to meet you).

Інша специфічна особливість діалогічної мови – відносна згорнутість синтаксичних якостей. Для усного діалогізування характерні прості за структурою речення, які складаються з невеликої кількості слів. В непідготовленій мові коротка проста фраза стає більш вдалою. Вона відрізняється більшою маневренністю, не перегромаджує короткочасну пам'ять, дозволяє співрозмовнику зібратися з думками, щоб згодом красиво висловити їх.

Діалогічній мові притаманне звертання до співрозмовника. Тому в ній широко використовуються дієслівні форми другої особи, імператив (Піди за хлібом; Зачини вікно; В якому класі ти навчаєшся? Please open the door; Will you go to the sea this summer?). Приблизно 20% всіх зареєстрованих вченою (Mykhalchuk & Ivashkevych Ed., 2014) “готових” речень в сучасному англійському побутовому діалозі характеризуються комунікативною орієнтованістю на другу особу, тобто звернені до співрозмовника.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Mykhalchuk, N.O. & Bihunova, S.A. (2014). Psychological peculiarities of culturologically-oriented teaching of students a foreign language. *Scientific Letters of International Academic Society of Mikhail Baludansky*. Vol. 2 (2). P. 148–153.
2. Mykhalchuk, N.O. & Ivashkevych, E.Z. (2014). Types of dialogical interaction in the process of teaching foreign languages. Актуальні проблеми іншомовної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні аспекти. Матеріали Всеукр. наук.-методичної Інтернет-конференції (11 квітня 2014 р.). Луцьк: РВВ Луцького НТУ. С. 35–38.

ЗМІСТ

Секція 1. Фонетична, лексична та граматична системи мови і методи їх досліджень.....	3
Яна Боднар.....	3
Олександра Жавко	6
Олена Жолобчук	8
Карина Зелінська.....	11
Daryna Kalish, Yana Voitovych.....	13
Інна Ковальчук, Яна Боднар	15
Поліна Мільнічук.....	18
Дарія Нагорна.....	20
Дарина Терета	22
Секція 2. Міжкультурна комунікація в аспекті сучасних лінгвістичних досліджень	24
Alvina Alyieva, Ielyzaveta Matat-Vikhlyantseva.....	24
Секція 3. Теорія і практика перекладу	26
Денис Біляк.....	26
Наталія Захарчук.....	28
Данило Михальчук	30
Данило Тарасюк.....	32
Софія Томчук	34
Секція 4. Актуальні проблеми літературознавства, психолінгвістики і сучасної психологічної практики	39
Тетяна Гаврилюк.....	39
Дарина Джуган.....	41
Марія Дзюба	44
Анастасія Жуковська.....	46
Інна Ковальчук.....	50
Анастасія Левицька	52
Павло Пшонік.....	54
Юлія Сичевська	56
Віолетта Солончук.....	59
Секція 5. Новітні методики навчання іноземних мов.....	61
Ганна Андрощук	61
Олександр Антонюк	63
Андрій Бриковець	65
Катерина Василюк, Марина Богачик	67
Мирослава Вишневська	69
Ілона Гаврилович	71
Ілона Генік.....	74

Владислава Герук.....	77
Тетяна Головенко.....	80
Софія Гудовсек	82
Юлія Демчук	84
Мирослава Денисюк.....	86
Інна Дорошко	89
Іванна Жабчик.....	91
Серафіма Захарченко.....	93
Карина Каплюк	96
Світлана Кирилюк	97
Леся Корольчук.....	100
Anastasiia Koulyk.....	102
Олег Леоновець, Ольга Безкоровайна	104
Єлизавета Люклянчук	109
Інна Міщук, Аліна Задорожна.....	112
Богдана Мовчан	114
Дана Мучак.....	117
Анастасія Неродик.....	119
Лілія Нечипорук.....	121
Софія Нікіфорова, Олена Касаткіна-Кубишкіна	123
Юрій Парета	126
Тетяна Пелишок.....	129
Людмила Петрусь	131
Яна Пишняк, Ольга Безкоровайна	134
Uliana Polikovska.....	136
Софія Романович	138
Олександр Руденко, Ірина Забіяка.....	140
Олеся Савюк.....	143
Ілона Семенюк	146
Анна Тригуба	147
Анастасія Федорук.....	150
Dariia Yakovenko	152